

Bréfa- og málasafn Benedikts Sveinssonar 1889-1949, seinni hluti

Bjarni Benediktsson – Benedikt Sveinsson – Leiðbeiningar um garðrækt – Sjálfstæðisfélagið – Aage
Barfoed – Staden Falder – Joseph Canrad – Fribytteren

Tekið af vef Borgarskjalasafnsins

bjarnibenediktsson.is

Einkaskjalasafn nr. 360

Benediktarskjöl

Askja 5-17, Örk 4

Jón. Ragúelsson

Special-Commerce in
Tobaccos, Cigars & Cigarettes etc.

Telegraphic- Address: Ragúelsson

Akureyri
Iceland

11/8 '15

[Red handwritten signature]

Kæri vin,

Loksins sendi jeg þjer peningana fyrir þau 3 hepti, er jeg seldi af kverinu, sem þú sendir mjer. Jeg borgaði manninum, sem gekk með þau, 0,50 aura svo þú færð aðeins kr. 4,00 En hvað á jeg að gera við það sem hjá mjer liggur?

Með bextu óskum er jeg

þinn

Jón.

Sjálfstæðisfélagið.

Reykjavík 11. júní 1915

~~Höfðingi herra!~~

Hin nýkosna stjórn Sjálfstæðisfélagsins
~~hefur sér að bjóða vörð að koma á fund í~~
~~húsi mínu með þess fundi.~~
Á Barubúð niðri laugardagskvöldið 12. júní
kl. 8¹/₂.

Rætt verður um stjórn málahorfur o. fl.

Allir hérstaddir þingmenn Sjálfstæðis-
flokksins, sem haldið hafa óbreyttri stefnu
hans, koma á fundinn, meðal þeirra Sig-
urður Eggerz fyrv. ráðherra, sem tekur til
máls.

~~Vantam vér þess fastlega, að þér sakið~~
~~fundinn.~~

Stjórnin
Stjórnin
Stjórnin

Stjórnin.

Gartökt.

Dags.

*Eg undirritaður bið yður að senda mér eintök
af rílinu: „Leiðbeiningar um garðrækt“, með þeim kjörum,
sem boðin eru í bréfi yðar, dagsettu 23. febrúar þ. á.*

Nafn

Heimili

Póstslöð

3 aura

frímerki

Til

Benedikts Sveinssonar

Skólavörðustíg 11

Reykjavík.

Einkaskjalasafn Bjarna Benediktssonar © Borgarskjalasafn Reykjavíkur

3 aura
frímerki

Til

Benedikts Sveinssonar

Skólavörðustíg 11

Reykjavík.

Einkaskjalasafn Bjarna Benediktssonar © Borgarskjalasafn Reykjavíkur

Dags.

*Eg undirritaður bið yður að senda mér eintök
af ritinu: „Leiðbeiningar um garðrækt“, með þeim kjörum,
sem boðin eru í bréfi yðar, dagsettu 23. febrúar þ. á.*

Nafn

Heimili

Póststöð

3 aura
frímerki

Til

Benedikts Sveinssonar

Skólavörðustíg 11

Reykjavík.

Einkaskjalasafn Bjarna Benediktssonar © Borgarskjalasafn Reykjavíkur

Dags.

*Eg undirritaður bið yður að senda mér eintök
af ritinu: „Leiðbeiningar um garðrækt“, með þeim kjörum,
sem boðin eru í bréfi yðar, dagsettu 23. febrúar þ. á.*

Nafn

Heimili

Póststöð

Afklippingur

(sem viðtakandi má klippa frá þegar hann tekur við borgun)

Kr. 11, 00

Viðtakandi
póstkröfusendingarinnar

Gisti
Magnússon
Norðurljaleiga
Alftaveri

Tekit
Hinn 8. júní 1915

8600 - 12 - 13

B.Sv.

Afklippingur

(sem viðtakandi má klippa frá þegar hann tekur við borgun)

Kr. 10, 00

Viðtakandi
póstkröfusendingarinnar

Jón Stefánsson
Kagataskóli
Blönduós

Tekit 15. júlí
B.Sv.

Hinn 19

8600 - 12 - 13

Afklippingur

(sem viðtakandi má klippa frá þegar hann tekur við borgun)

Kr. 10, 00

Viðtakandi
póstkröfusendingarinnar

Sigurðinn Pétursson
Þessi er þessi
(um gætt)
Alftaveri

Tekit 29. júní
B.Sv.

Hinn 19

8600 - 12 - 13

Afklippingur

(sem viðtakandi má klippa frá þegar hann tekur við borgun)

Kr. 1,50

Viðtakandi
póstkröfufusendingarinnar

Sigurtur Ólafsson

Núpi um Holt

undir Eyjafjöllum

Póstkrafa

að upphæð

1 kr. 50 a., með bókstöfum

ein króna og fimintíu augur

Þessi upphæð óskast innheimt hjá:

Kr. Sigurti Ólafsseni

Núpi um Holt
Eyjafjöllum.

Nafn sendanda og heimili:

Benedikt Sveinsson.

Skólavörðulsh. 11a.

Reykjavík

Farar-
nr.

901

Komu-
nr.

32

Nr.

Ofanfeind upphæð
hér innborguð

Póstafgreiðslan

19

Hinn

19

8600 - 12 - '13

Eyðublað nr. 5

Furta frimerki
þegar engin sending fylgir

Móttökustimpill

Komustimpill

Fararstimpill

Einkaskjalasafn Bjarna Benediktssonar - Borgarskjalasafn Reykjavíkur

Afklippingur

(sem viðtakandi má klippa frá þegar hann tekur við borgun)

Póstkrafa

Eyðublað nr. 5

Fyrir frímerki
þegar engin sending fylgir

Kr.

Viðtakandi
póstkröfusedingarinnar

að upphæð kr. a., með bókstöfum

--

Þessi upphæð óskast innheimt hjá:

--

Nafn sendanda og heimili:

--

Farar-
nr.

Komu-
nr.

Nr.

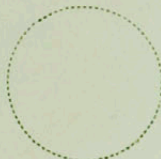
Ofan nefnd upphæð er
hér innborguð með

..... kr. a.

Móttökustimpill

Komustimpill

Fararstimpill

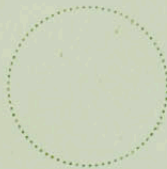
Hinn 19

Póstafgreiðslan

19

Kvittun viðtakanda

Komustimpill

Hinsvegar rituð fjárhæð er mér borguð af
pósthúsinu á

hinn 19

Hér má ekki skrifa

Upphæðina skal sækja á pósthúsið sem fyrst og fæst
hún þegar ávísun þessari er skilað með kvittun.

Viðtakandi er beðinn að dagsetja kvittunina.

Hr. vörðingur Benediktur Sveinsson
 hefur borgað mér fyrir prentun á minni
 um Gættu og B. Kristjánsson

áttundað fjórhundruð og átta krónur 2500

Reykjavík, 15. júní 1915

Hallur Gættu

förstjórnari prentsmiðjunnar.

Kr. 148,25

Prentsmiðjan

Hr. síðgjafi Benediktur Þorsteinsson.

hefur borgað mjer þessu prentun á önnu

inn Gæðum.

Þorstein Þorsteinsson

Reykjavík, 12 Júní 1915

Halldór Þorsteinsson

forstöðumaður prentsmiðjunnar.

Kr. 50/100

Fol.

Dagfríð den 31. Des. 1918

REGNING

for

Ugefendur: „Leitb. í gæðrækt“

fra

Guðm. Bergsson,
bóksali,
Ísafjörður, Ísland.

Tals

P. K.

4/4 Pro: 30 einf. Leitb. í gæðrækt 1/13

33.90

3 1/2 Au: Bókaf. 12 einf. á 1/13

13.56

— "

Aðsát

20.34

= P.

33.90 33.90

Jeg lýsi því hjer með yfir upp á æru og samvizku, að
 pósthöggjar þeir, sem jeg hefi meðtekið frá útlöndum með
 skipinu sem kom hingað
 hafi ekki innihaldið tollskyldan varning að vörugjalði (15 aur-
 um) undanskildu.

Reykjavík 19

~~unf. sig.~~ sig.

1,42

Androgyne

Reikningur

til hr. alfm. Benedikts Sveinssonar

frá frættisvæðju Sveins Póssonar

1915-

Kr.

aur

Marg

20

120 þríst sjjöld

1.

25-

Borgar

Sveinn Pósson

Reikningur

til Benedikts Sveinssonar. alþingism.

frá Bjarna Ólafssyni

1915		Kr.	aur
	Helling á Gæðarekt ^s	44	5'8
	1386 Einkotk		
	Skurður á sama	2	5'0
	Samtals	44	08
Reykjavík 21. Maí 1915			
Greitt: Bjarni Ólafsson			

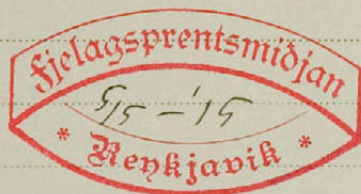
Reikningur

til h. v. s. Benedicts Sveinssonar
frá Félagsprentsmiðjunni

1914

Fr. au.

Skrifutávirnir	
Gæðarætt 7 1/2	108 00
Prentun á billigspriðstra	12 00
5- á Wæpu	10 00
5- á brifi	3 50
5- á Dugljósing	3 50
Pappir 11 25	11 25
	148 25

Reikningur

til h. r. siss. Benediktssonar
frá Félagsprentsmiðjunni

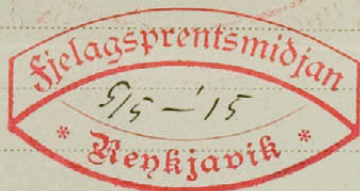
1914

Nr.

au.

Brenna á nýjð
offur Helga Þórunn
12 arkir á 12 kr

144 kr

Reikningur

til br. vinar. Benediktssonar
frá Félagsprentsmiðjunni

1914			Fr.	au.
		Skulda frá 1912	42000	
		Væðing á láninu í 2 ár 6%.	5040	
		Þiskvottur af vixli 8%.	801	
			478	41
		Samþygnir vaxta	40000	
1915	1/1	Skulda Fr.	78	41

Afgjort mál
Floren 17. apríl.

Leymarkhúsinu í Tálknafirði
Heiðrat. herra! ^{1944. 1945}

Í tilefni af heiðrattu
bréfi af 20 f.m., leyfi ég mér
að biðja yður svo vel gjöra, að
senda „Þinnararfélagi Tálknafirðinga“
til Patreissfjarðar 22 eint af
„Leidæiningar í garðrokt. handa
almenningi“

Viðfangsefyllt

Þórtján Þórtjánsson
form. o. s. -

BRJEFSPJALL

ISLAND

Hjerna~~me~~gin má að eins rita utanáskriptina.

(Svar.)

Til

Mr. miksh: Bened. Sveinsson
Hólarvörðstígg.
Reykjavík.

Ísleypavogi 21. maí 1915.
Heildroði herra!

Geint þó vel og sendið mig
móttöku ginstötu, af ritlingum
minn gæðrætt eftir Bened. Kristjánss-
soni fyrst, og þeim textum, af þess. höfð.

Verðing orfyllt

Þórnir Þorláksson
bókab.

REYKJAFJALLD

ISLAND

Hjernamegin má að eins rita utanáskriptina.

Gnám Benediktsson,
bóksali,
Ísafjörður, Ísland.

Til

Mr. Bóksala Þórtar Sveinssonar.

Ísafold
Reykjavík

Einkaskjalasafn Bjarna Benediktssonar © Borgarskjalasafn Reykjavíkur

Apr. mót, Flór. 25. ág. 1916.

Isafirði M/8. M

Fri h. bóksala þóð Sveineyri, Róð
óskast send: 30 eing. Leitbeiningar um gæðast.

Guðm. Bergsson,
bóksali,
Isafjörður, Ísland.

Vitðingur

pr. G. B.

W. Bergsson

Til

Benedikts Sveinssonar

Skólavörðustíg 11

Reykjavík.

Einkaskjalasafn Bjarna Benediktssonar © Borgarskjalasafn Reykjavíkur

Dags. 10 Jan. 1915

Eg undirritaður bið yður að senda mér^a..... eintök af
ritina: Leiðbeiningar um garðrækt, með þeim kjörum, sem
boðin eru í bréfi yðar, dagsettu 20. marz þ. á.

Nafn Guðn. Pálfríðsdóttir

Heimili Stóri Háim Eyraþakka

Póststöð Eyraþakki

Heiðarbo 25 April 1915

Jeg þakka þess fyrir þess
gras af 20 þ. m. sem jeg
mættik 22 þ. m.

Þess með þess þess þess
9 einrókum, ef þess
sjáid nokkru vegi til að láta
meg þess þess þess 90 annar
þess þess þess 10. jeg þess
til að gefa þess þess
eintróki.

Jeg þess þess andvirdi þess.
innar þess þess þess
i vor þess að þess undir
þess með þess.

Virdingarfylst. Jón Guðmundsson

Heillnóskaskeuti

Skammstafanir.

D = hraðskeyti.
RPx = svar borgað (í stað x
kemur orðafjöldinn).
RPDx = hraðsvar borgað.
Póst = póstgjald borgað.
TC = samanborið (til tryggingar
gegn misritun).
RO = afhendist opið.
MP = afhendist viðtakanda
sjálfum.
FS = eftirsendist.
PC = viðtökuskirteini óskast.
XP = útsending borguð.

Gjöld:

LANDSSÍMI

ÍSLANDS

Símskeyti

Eyðublað nr. 2.

Sent til _____

kl. _____

af _____ / _____

til _____ frá _____

Fyrir hraðskeyti
er þrefalt gjald.

Nr. _____, orð, þ. _____ 192__ kl. _____

Athugasemdir símaþjóna.

Skrifið greinilega!

Nafn og heimili sendanda*).

*) Þegar um væntanl. svar eða
endurborgun er að ræða.

AAGE BARFOED

STADEN FALDER

HISTORISK ROMAN

ca. 230 SIDER

4 KRONER

Københavns Belejring i 1535-36 er det frygteligste Afsnit af vor gamle Hovedstads Historie. Det er den endelige Afslutning paa Grevefejden — en Afslutning uden Sværds slag for Stadens Vedkommende, men saa meget desto forfærdeligere ved de snigmorderiske Vaaben, Krigen benyttede sig af: Sult, Sot og Død!

„Staden falder“ giver en historisk rigtig og menneskelig forstaaelig Udløsning af de mægtige Kræfter, hvis gribende Sammenspil danner Indhold og Baggrund for Barfoeds tre forudgaaende Romaner. Naar Staden er faldet, er endelig Christjern II's Saga ude, hans truende Skygge er bortmanet, og Christian III tiltræder sin store, vidtomspændende Kongegerning, der bliver af saa afgørende Betydning for vort Lands senere baade indre og ydre Historie.

Hovedpersonen i „Staden falder“ er den mægtige Folkefører Ambrosius Bogbinder. Som hans Modstander staar Jens Kammersvend, repræsenterende det mere fredelighedsindede Borgerparti. Ambrosius og Jens Kammersvends Hustru, Bodil Vinkes, har i deres Ungdom næret Kærlighed til hinanden. Nu staar hun paa den vanskelige Plads; at forsøge paa at være mæglende Led mellem sin Mand og sin Ungdoms Elskede. Hendes egen skæbnesvangre Kærlighedshistorie gentager sig paany, idet hendes attenaarige Datter Kirstine og en ung Mand af Ambrosius Parti, Stig Stigsen har fundet hinanden i en Kærlighed, der ejer hele Ungdommens Inderlighed, Begejstring og Varme.

Videre snor sig Tildragelsernes vildsomme Kæde — og efter at Bodil har set og paa en frygtelig Maade deltaget i sin egen Kærlighedshistories uhyggelige Afslutning, oplever hun at se det, Livet ikke gav hende, opstaa paany i Datterens og Stigs friske, modige Hjerter.

Om disse Hovedpersoner grupperer sig en Hærskare af Figurer, som alle ved en mesterligt sammenholdt Komposition afspejler hele Byens Liv under den et Aar lange Belejring. Handlingen udspilles udelukkende indenfor Byens Volde.

Vore bedste Anmeldere og Historikere har kaldt Barfoed en Mester i Menneskeskildring, men ingensinde er han naaet højere end her i Skildring af alt, hvad der til evige Tider bevæger Tanker og Hjerter. Henrevet medlever man disse spændende Skæbner, og dybt gribes man af denne dobbelte Kærlighedshistorie, der paa en saa forunderlig Maade belyser og forklarer denne Livets mægtigste Drivkraft.

Disse Skæbner vil staa indprentede i Læserens Erindring, som var det Skæbner, han selv havde været deltagende i — med en saadan digterisk Kraft, en saadan Inspirationens Glød er Livet genskabt og forklaret.

Alt dette er gjort med den blændende Fantasi, den Intuitionens Genoplevelsesevne, der forlængst har skaffet Barfoed Ry som vor største nulevende historiske Forfatter.

Her er et rigt og broget Galleri af Typer, som i Barfoeds levende og fantasirige Skildring griber, interesserer og fængsler. Aarhundredets heftige Rørelser, Krigens Gru, Overtro, Hævn og Kærlighedens blodrøde Strøm — levendegøres i mesterlige Skildringer.

vend.

AAGE BARFOED: STORHEDSTID I DANMARK

DEN STORE BRYLLUPSFEST

En Mester i Menneskeskildring . . . En Bog, der betyder en Berigelse for den danske Læseverden.

Johan Geismar.

. . . en fortrinlig, dybt fængslende Bog, nær Idealet af en historisk Roman . . . Efter „Den store Bryllupsfest“ vil det sikkert lykkes Aage Barfoed at faa den store Almenhed i Tale . . . Som et særligt glimrende Eksempel kan nævnes Povl Vendekaabe . . . Joachim Rønnow og Birgitte Gjoe . . . og de mange ejendommeligt levende og tiltrækkende Skikkelser. Gribende og rørende Scener veksler med voldsomme og fantasifulde Optrin. „Den store Bryllupsfest“ er en betydelig litterær Bedrift, en fuldttonende Optakt til Værket om „Storhedstid i Danmark“.

(„Jyllandsposten“)

Aage Barfoed, der introduceres med en varm Anbefalingsskrivelse af selveste Professor Wilhelm Andersen, *har her skænket os en rig og vidunderlig fængslende Bog* om en af de interessanteste Episoder i vort Lands Historie. Stor historisk Viden ligger der bag den, og grundige Studier har underbygget den saadan, at man, naar man lægger den fra sig, paa den behageligste Maade har læst et Afsnit af Danmarks Historie saadan, *at man aldrig glemmer det.*

Alle Tidens kendte historiske Personer er skildrede med en malende Kraft — Hans Tavsén, stærk og udholdende, Joachim Rønnow, ung og verdensklog, Ambrosius Bogbinder, Herluf Trolle og Birgitte Gjoe — alle staar de som levendegjorte for os. Og om dem er der et Galleri af Skikkelser, *der er tegnet med en saa ægte Kunst og digterisk Magt*, at man, medens man læser om dem, synes, at man selv oplever alle Begivenhederne.

Uden et Øjeblik at kede eller trætte, giver denne Bog os et belærende og interessant Indblik i en Stortid i vort Lands Historie. Bogen er fuld af Fantasi, Følelse og Lune. *Den bør findes i alle Bogsamlinger og Folkebiblioteker.*

(„Aarhus Stiftstid.“)

I vor Tid er *Aage Barfoed den eneste iblandt vore Digtere*, ved hvis Side den nulevende Slægt trygt kan lade sig føre ind i de svundne Tider, saa vi ser disse Mennesker levende for os og føler deres Hjerteslag.

(Gustav Bauditz i Landmt.)

. . . baade intuitiv Fantasi, lyrisk og plastisk Evne og formaar at behandle begge i Helhedens Tjeneste. Jeg ønsker, at De maa blive i Stand til at fuldføre det planlagte Værk. Det vil efter alt at dømme kunne faa baade kunstnerisk og folkelig Betydning.

(Professor Wilh. Andersen.)

DEN UDVALGTE KONGE

Aage Barfoed har vundet sig et stort Publikum og et anset Forfatternavn gennem sin store historiske Roman. Han ejer fremragende Evner paa dette Omraade. Han har Taalmodighed nok til at fordybe sig i et omfattende Stof, Intelligens nok til at udskille det væsentlige, Fantasi nok til at udfylde og levendegøre den Række Kendsgjerninger, han virker med.

(„Generalkorresp. i Provinspressen“)

Her synes nu endelig den Mand at være kommen, der baade har Evner, Viden og Menneskelighed til at forny denne Kunststart (den historiske Roman). Der er Grund til at lykønske Aage Barfoed til hans Sejr.

(Pastor Alfred Bindslev.)

Hans Romaner vil blive almen yndet Læsning over hele Landet. De har den historiske Romans bedste Egenskaber. De byder paa en bred, spændende Handling, en Rigdom af Personer, sprunget ud af Historiens Aarbøger og af Forfatterens Fantasi, og den træffer Tidens Tone uden at forfalde til forvreden Pastiche. Man mærker den Begejstring og den Alvor, hvormed Aage Barfoed er gaaet til sin Opgave. *Han har alle Betingelser for at blive Arvtager af Ingemanns og H. F. Ewalds Mission i dansk Litteratur. Mere underholdende og djærvt, end han gør det, skrives der ikke om de svundne Tider i vort Folks Liv, og han har da et begrundet Haab om at være paa Vej til den store Succes.*

(„B. T.“)

Man har kun god Grund til at glæde sig til Fortsættelsen af denne Romancyklus fra det 16. Aarhundredes Danmark. Thi her er for første Gang i vor Menneskealder skabt et Stykke folkelig og dog moderne Kunst indenfor den historiske Roman.

(„Vore Herrer“)

. . . Gennem Bogen gaar en yndefuld Kærlighedshistorie. Bogen er glimrende skrevet, og man vil næppe i dansk Litteratur finde en bedre Skildring af Reformationens mægtige Personligheder og dens heftige Brydninger end den her foreliggende.

(„Fælleskorr. i Provinspr.“)

Han har lyttet til Tidens Uro og til Hjerteslaget hos en Skikkelse som Ambrosius Bogbinder, en Nutidsdemagog og Demokrat i Fortidsklæder . . . Med sine betydelige Fortrin er det blevet til et velskabt Eksempel af den historiske Roman . . . Der er baade Fantasi, Liv og Føling med Tiden i den Bog, som Aage Barfoed her har skabt.

(Jul. Clausen i Berl. Tid.)

Selv om vor Tid er forvænt med historiske Romaner, saa *hæver Aage Barfoeds Bøger sig himmelhøjt over alle andre.*

(„Detailhb.“)

... men næppe nogen formaar at fængsle slig fra Kapitel til Kapitel som Aage Barfoed. Der er i hans Roman en stærk dramatisk Spænding og en fortættet Kraft, som virker betagende. En fin og stærk Bog, som vil læses med stort Udbytte.

(Prof. Theodor Caspari),
Kristiania.

FOR at sikre Aage Barfoeds historiske Romaner den Udbredelse som de efter Litteraturhistorikernes og Kritikens samstemmende Vidnesbyrd har Krav paa ved det høje Standpunkt, de indtager indenfor samtidig dansk historisk Digtning, og for at gøre Bøgerne tilgængelige for Bogsamlingerne og for enhver, der omfatter vor betydeligste nationale Litteratur med Interesse, har Forlaget i Samraad med Forfatteren besluttet at udgive disse i en smukt udstyret Udgave for Folket til en meget billig Pris. Efter almindelig Beregning vilde de ca. 230 Sider store Bøger, trykt paa godt Papir koste ca. 8 Kr., men ved at trykke et meget stort Oplag (ialt nu 24,000 Ekspl.) er det lykkedes at fremstille Bøgerne til den lave Bogladepris af 4 Kr. Denne Undtagelsespris gælder dog kun for denne Udgave og for de foreliggende Oplag.

Fra

udbedes:

AAGE BARFOED: **Staden falder.** 4 Kr.

— : **Den udvalgte Konge.** 4 Kr.

— : **Den store Bryllupsfest.** 2½ Kr.

Bøgerne sendes gerne til Gennemsyn.

Navn og Adresse

EN HELT NY TYPE BØGER

Saa vel ved sit vægtige Indhold, sit
fornemme Udstyr som sin Pris: 4 Kr.

JOSEPH CONRAD FRIBYTTEREN

Oversat af Knud Poulsen.

IN ROMAN om en Sømand, der rives ud af sin tilbage-
trukne Tilværelse for endnu en Gang at vise sin Vikingenatur og finde en heroisk Død, som svarer til hans eventyrlige Fortid. Jean Peyrol har været „Kystbroder“, det vil sige Pirat, i Det indiske Ocean. Dette Liv har han imidlertid opgivet og er gaaet i sit Fædrelands Tjeneste og blevet Kanonér om Bord paa et af Republikens Skibe. Nu vender han tilbage til Toulon med en Prise, som Eskadrechefen har betroet til hans Ledelse, og som han lykkeligt har ført igennem den engelske Blokade. I Toulon bliver det imidlertid hurtigt den omsider hjemvendte Fribytter for hedt, og en Morgen flygter han ubemærket fra Staden og tyer ud til sin Fødeegn, en klippefuld Landtunge, der rager langt ud i det blaaende Middelhav. Og her, i og omkring det eneste Hus paa denne øde Tange, udspilles paa Baggrund af det evige Hav, hvis salte Aande gennemtrænger hvert Ord og hver Tanke, den sidste Episode i Søroverens Liv. Admiralitetet i Toulon har fra Paris modtaget en hemmelig Depeche, undertegnet: BONAPARTE. Som Følge heraf overdrages det Marineløjtnant Réal at spille Lord Nelson visse Papirer i Hænde paa en saadan Maade, at den britiske Flaades Øverstkommanderende maa tro, at de indeholder vigtige Instrukser, og vildledet af dem vil styre mod Ægypten og gøre det muligt for den franske Flaade at løbe ud af Havnen. Et yderst vanskeligt Hverv, i Sandhed! Beskrivelsen af, hvorledes denne indviklede Opgave løses, udgør nu, i Forbindelse med Skildringen af to Kvindeskæbner, Romanens Intrige. Handlingen er gennemført med usædvanlig Energi. Trods den dybtborende Sjæleanalyse følger Begivenheder af den mest overraskende Art umiddelbart ovenpaa hinanden og fører omsider til en Katastrofe under en Søkamp, der efterlader Læseren befriet og belært. Ingeninde har Conrad maaske hyldet det heroiske i saa jævne Ord, ingeninde fremstillet det saa lyslevende som i denne Bog, der skulde blive hans sidste. Hans Kunst er lutret og staar paa sit straalende Højdepunkt. Med mere Ret end nogensinde før kan hans Eftermæle be-

nævne ham „Prosaens Fyrste“. I hans sidste Værk raader den oplyste, den alvidende, Enevælde. Kompositionen er klar og fast, intet overflødigt Ord, ingen dultede Motiver, ingen unødige Finesser. En mægtig Tankeknude, der i Handlingens Løb afdækkes og udfolder sig for vore Øjne saa naturligt og henrivende som en Rose. „Fribytteren“ kan regnes til de Bøger, som vil blive klassiske i den engelske Literatur; Generationer vil hente Impulser og øse Begejstring af denne Conrads Afskedsgave til det Sprog og den Nation, han havde foretrukket at tilhøre.

F. M. DOSTOJEFSKIJ

DE UNDERTRYKTE OG FORURETTEDE

Dette storladne Værk fører os ind i den russiske Kejserstads Forstæder og Fattigkvarterer. Een for én dukker Personerne frem fra deres Smuthuller; langsomt afdækkes i Løbet af en vidtspunden Handling disse Menneskers Samhørighed og fælles Skæbne, indtil man knuget til Jorden med dem føler deres Ulykke som sin egen og vender sig med dem i Oprør mod den Magt, der holder dem nede, følger dem for at fremme sine smudsige Formaal og saaledes tilintetgør dem: Fyrsten. Dernæst viser ogsaa han sig, elskværdig, glattunget, kynisk bag denne Maske af bestialsk Hensynsløshed, vellystig, penge-kær og brutal, det gamle Regimes Adelsmand, saaledes som Oppositionen opfattede disse depraverede Hofsnoge og Bureaukrater. Men han triumferer. Samfundstilstanden under Zarvældet tillod virkelig, at en saadan Mand kunde gennemføre sin Planer. Fyrsten har en Søn, Aljosja, en holdningsløs ung Fyr, der meget mod sin Faders Villie har forelsket sig i en Datter af Godsforvalteren Ikhmenjev. Fyrsten anlægger da Sag mod den hæderlige Mand, beskylder ham for at have misrøgtet Godset, faar ham dømt til en Bøde paa 10,000 Rubler og berøver ham hans lille Landejendom. Samtidig faar han Sønnen lokket fra den Kvinde, han elsker, og gift med en rig Arving. Familien Ikhmenjev er vanæret og bragt til Tiggerstaven. Ikke nok hermed. Sin uægte Datter, Nellie, lader Fyrsten tigge paa Gaderne, og hun dør hos den fattige Digter, som forgæves søger at værne hende.

„De Undertrykte og Forurettede“ er et gigantisk Værk, et Fængsel for pinte Menneskesjæle, bygget som af sort Lava, genlydende af Suk og afmægtig Forbitrelses Stønnen og Skrig. Man faar derfra ganske vist ogsaa Udsyn over milde Egne — men er det ikke et Fata Morgana? Dostojefskij behandler de befriende Kræfter, som allerede dengang rørte sig stærkt overalt i Folket, med aabenlys Mistro. Befrielsen maa komme indefra, fra selve de forurettedes Styrke til at taale og lutres i Lidelse. En ægte russisk Tankegang.

SIGURD NÆSGAARD

BARNETS SJÆLELIGE UDVIKLING

Det foreliggende Værk er Resultatet af mange Aars utrættelige og kyndigt anlagte Studier. Næsgaard aabenbarer sig som en Elsker af Barnesjælen og slaar som en sand Ridder et drabeligt Slag for dens frie og uhindrede Udvikling. Ved et Utal af nøjagtige, morsomme og skarpsindigt tolkede lagttagelser illustrerer han sin Opfattelse af Væksten i Barnets sjælelige Indhold, fra dets første Dage og op gennem de 14-15 Aar, der udgør Barnealderen, og viser klart, paa hvilken uheldig Maade Skoleundervisningen, saaledes som den nu er indrettet, griber ind i Drenges og Pigers Tilegnelse af Viden og Færdigheder gennem Leg, Syslen og Arbejde, paa et Tidspunkt, da de smaa Menneskers Udvikling netop foregaar i rivende Fart, nemlig i syv Aars Alderen. Alle de, som har hørt Dr. Næsgaards Foredrag og ønsker at kende den fulde Begrundelse for hans Angreb paa vor Skoleundervisning, og alle de Forældre, som i disse Brydningstider med ængstelig Interesse og kærlig Omhu følger deres Børns Fremskridt, vil have stor Glæde af denne rige og dybe Bog, der paa saa grundig og samtidig letforstaaelig Vis afdækker alle de mystiske Processer, som ligger bag Latter, Graad, Vrede og Leg, og forklarer alle de tilsyneladende gaadefulde Anfald af Iver og pludselig Modvillie, rasende Energi eller urimelig Ødelæggelseslyst, som har sat saa mange Fædre og Mødre graa Haar i Hovedet. Tillige vil Bogen skaffe dem den Tilfredsstillelse at forstaa, hvilken overordentlig Rolle de selv spiller for Barnets hele Sjæleliv i den vanskelige Alder.

VIGGO CAVLING

FÆLLESAANDEN

En idealistisk Udviklingslære.

I Tilslutning til Ludvig Feilbergs Tankeverden udvikler Forfatteren i dette Værk med Begejstring den Idé, at Mennesket som det andet Trin paa Udviklingsstigen er bestemt til og i Begreb med at skabe Overgangen til et tredje Udviklingsstrin: Aanden, der er af en saadan Beskaffenhed, at den er i Stand til at eksistere udover det Tidspunkt, da alt Liv paa vor Klode uddør. „Den idealistiske Udviklingslære“, der udmunder i dette Resultat, er altsaa helt igennem optimistisk og livsfremmende, den kalder paa det hos Menneskene, som mest opildner dem, Bevidstheden om at være med i en fortsat Udvikling og hver for sig at kunne bidrage til denne; Haabet, denne mægtige Kraft, kan virke i sin fulde Udstrækning. Det er Menneskets Opgave at

omforme, det lever for ved denne Virksomhed at øge Fællesaandens Indhold og selv optage dette i sig for saaledes at dygtiggøre sig. Det, der overlever de enkelte Folk og Kulturer, er netop Aanden, og som den har overlevet Ægypten og Hellas, vil ogsaa Fællesaanden engang eksistere uafhængig af det Middel, hvorved den er blevet til, Menneskene. Maaske vil den da træde i Kamp med andre Kloders Fællesaander, og et nyt Trin paa denne Maade forberedes.

SAMUEL PEPYS DAGBOG

Samuel Pepys var Departementschef i det engelske Admiralitet under Karl den Andens Regering. Pepys' Dagbøger blev fundet ved et Tilfælde, var ikke bestemt til Offentliggørelse og viste sig at være skrevet med hemmelig Skrift. De røber da ogsaa den intelligente og højtstaaende Mands intimeste Oplevelser og lønlige Tanker. Det er indlysende, at denne Omstændighed kun gør dem saa meget mere interessante for Efterverdenens Mennesker baade som Livsskildring og Tidsbillede, særlig da Pepys var en Mand, der besad Overblik, Iagttagelsesevne, rent ud sagt blev drevet af en umættelig Nysgerrighed og skaffede sig Tid og Lejlighed til at deltage i alle Tidens sociale og politiske Rørelser og omgaas Folk af begge Køn og af alle Lag og Stænder. I England og Amerika er Bogen hurtigt blevet meget populær, læses og citeres i det uendelige. Herhjemme har der hidtil ikke foreligget nogen Oversættelse. Naar en saadan nu fremkommer, er der i dette skønsonne Udvalg lagt et stort Arbejde saavel fra Oversætterindens som Forlagets Side. Det er sket i den rette Erkendelse af, at et saadant Værk burde henvende sig til *alle*, ikke blot til de særligt historisk interesserede. Udvalget er foretaget efter Samraad med det engelske Pepys-Samfunds Formand, den bedste Udgave ligger til Grund for Oversættelsen, der forener Letlæselighed med fin Forstaaelse af Originalens særlige Stil og Tone. Faa, men uundværlige Noter og orienterende Indledninger til hvert Afsnit vil yderligere bidrage til Bogens Tilgængelighed og Udbredelse.

*Uddrag og Oversættelse ved Johanne Kastor Hansen.
Haandsat, forsynet med Vignetter af Vald. Andersen.*

M A R T I N S F O R L A G
FOR NORGE: PETER AAS & CO., KRISTIANIA

MARTINS FORLAGSTRYKKERI, KØBENHAVN